

Vitorlázó:

FCL.020 A növendék pilóta

A növendék pilóta csak egy repülésoktató felhatalmazásával és felügyelete mellett hajthat végre egyedülrepülést.

A növendék pilóta első egyedülrepülése előtt:

helikopterek, repülőgépek és léghajók esetében: betöltötte a 16. életévét;

vitorlázó repülőgépek és ballonok esetében: betöltötte a 14. életévét.

FCL.100 LAPL – Minimális életkor

Az LAPL-kérelmező:

a) repülőgépek és helikopterek esetében: betöltötte a 17. életévét;

b) vitorlázó repülőgépek és ballonok esetében: betöltötte a 16. életévét.

FCL.105 LAPL – Jogosultságok és feltételek

a) Általános. Az LAPL-engedélyes jogosultságai a parancsnokpilóta-feladatkör nem díjazás ellenében történő ellátására terjednek ki a megfelelő légi jármű-kategóriában, nem kereskedelmi célú üzemeltetésben.

b) Feltételek. Az LAPL kérelmezőjének teljesítenie kell az adott légi jármű-kategóriára, és adott esetben a jártassági vizsgán használt légi jármű-osztályra vagy -típusra vonatkozó követelményeket.

FCL.105.S LAPL(S) – Jogosultságok és feltételek

a) A vitorlázó repülőgépre vonatkozó LAPL engedélyesének jogosultságai a parancsnokpilóta-feladatkör ellátására terjednek ki vitorlázó repülőgépen és segédmotoros vitorlázó repülőgépen. A TMG tekintetében meglévő jogosultságainak gyakorlása érdekében az engedélyesnek meg kell felelnie az FCL.135.S pont szerinti követelményeknek.

b) Az LAPL(S) engedélyese csak akkor szállíthat utasokat a szakszolgálati engedélye kiadását követően, ha teljesített 10 óra repülési időt vagy harminc felszállást parancsnokpilótaként vitorlázó repülőgépen vagy segédmotoros vitorlázó repülőgépen.

FCL.110 LAPL – Beszámítás ugyanazon légi jármű-kategória tekintetében

a) Az LAPL azon kérelmezője esetében, aki ugyanazon légi jármű-kategóriában már rendelkezik egy szakszolgálati engedéllyel, az engedély teljes egészében beszámítandó az adott légi jármű-kategóriára vonatkozó LAPL követelmények teljesítésébe.

b) A fenti bekezdés sérelme nélkül, amennyiben a szakszolgálati engedély érvényessége lejárt, a kérelmezőnek az FCL.125 ponttal összhangban sikeres jártassági vizsgát kell tennie a megfelelő légi jármű-kategóriában történő LAPL kiadásához.

FCL.110.S LAPL(S) – Tapasztalatra vonatkozó követelmények és beszámítás

a) Az LAPL(S)-kérelmezőnek legalább 15 órányi repülésoktatást kell teljesítenie vitorlázó repülőgépen vagy segédmotoros vitorlázó repülőgépen, amely magában foglal legalább:

1. 10 órányi kétkormányos repülésoktatást;
2. két óra felügyelt egyedülrepülési időt;
3. 45 felszállást és leszállást;
4. egy legalább 50 km (27 NM) hosszúságú útvonalrepülést vagy egy legalább 100 km (55 NM) hosszúságú kétkormányos útvonalrepülést.

b) Az a) bekezdésben megkövetelt 15 órából maximum hét óra teljesíthető TMG-n.

c) Beszámítás. A kérelmező parancsnokpilótaként szerzett előzetes tapasztalata beszámítható az a) bekezdés szerinti követelmények teljesítésébe.

A beszámítás mértéke, melyet a vizsgát megelőző repülővizsga alapján az a jóváhagyott képzési szervezet állapít meg, amelynél a pilóta a tanfolyamot végzi, egyetlen esetben sem:

1. haladhatja meg a parancsnokpilótaként teljesített összes repülési időt;

2. haladhatja meg az a) bekezdésben előírt óraszám 50 %-át;
3. terjedhet ki az a) bekezdés 2–4. pontjában meghatározott követelményekre.

FCL.115 LAPL – Tanfolyam

Az LAPL kérelmezőjének el kell végeznie egy tanfolyamot valamely jóváhagyott képzési szervezetenél. A tanfolyamnak tartalmaznia kell az adott jogosultságoknak megfelelő elméleti ismereteket és repülésoktatást.

FCL.120 LAPL – Elméleti vizsga

Az LAPL kérelmezője vizsgán ad számot a biztosított jogosultságoknak megfelelő szintű elméleti ismereteiről, melyek felosztása a következő:

a) általános tárgyak:

- légi jog,
- emberi teljesítőképesség,
- meteorológia, és
- kommunikáció;

b) a különböző légi jármű-kategóriák szerint meghatározott tárgyak:

- repüléselmélet,
- üzemeltetési eljárások,
- repülési teljesítmény és tervezés,
- légi jármű általános ismeretek, és
- navigáció.

FCL.125 LAPL – Jártassági vizsga

a) Az LAPL-kérelmezőnek sikeres jártassági vizsga letételével kell bizonyítania, hogy képes a parancsnokpilóta-feladatkör ellátására a megfelelő légi jármű-kategóriában a vonatkozó eljárások és manőverek során a biztosított jogosultságoknak megfelelő hozzáértéssel.

b) A jártassági vizsgát kérelmezőnek ugyanolyan osztályú vagy típusú légi járművön kell repülésoktatásban részesülnie, mint amilyen a jártassági vizsgán repül. A jogosultságok a további kiterjesztések szakaszolgalmati engedélybe történő bejegyzéséig, a jártassági vizsgán használt légi jármű-osztályra vagy -típusra korlátozódnak e résszel összhangban.

c) *A sikeres vizsga feltételei*

1. A jártassági vizsgát különböző, az adott légi jármű-kategóriára jellemző valamennyi repülési fázist képviselő szakaszokra kell tagolni.
2. Egy szakasz bármely elemének sikertelensége az adott szakasz egészének sikertelenségét jelenti. Egyetlen szakasz sikertelensége esetén a kérelmezőnek csak az adott szakaszból kell ismételt vizsgáznia. Egynél több szakasz sikertelensége esetén a kérelmezőnek meg kell ismételnie a teljes vizsgát.
3. A 2. pont szerint megismételt vizsga bármely szakaszának sikertelensége esetén, beleértve azokat a szakaszokat is, amelyeket a kérelmező az előző vizsgán egyszer már sikerrel teljesített, a kérelmezőnek újból meg kell ismételnie teljes vizsgát.
4. Két sikertelen vizsgakísélet további gyakorlati képzést von maga után.

FCL.130.S LAPL(S) – Felszállási módok

a) Az LAPL(S)-jogosultságok arra a felszállási módokra korlátozódnak, amely részét képezte a jártassági vizsgának. Ez a korlátozás feloldható, ha a pilóta végrehajtott:

1. csörléssel és autós felvontatással történő felszállás esetén: minimum 10 felszállást kétkormányos repülésoktatás során, valamint öt egyedülfelszállást oktató felügyelete mellett;
2. repülőgépes felvontatással és önerőből történő felszállás esetén: minimum öt felszállást kétkormányos repülésoktatás során, valamint öt egyedülfelszállást oktató felügyelete mellett. Az önerőből történő felszállás esetén a kétkormányos repülésoktatás elvégezhető TMG-n is;

3. gumiköteles indítás esetén: minimum három felszállást vagy kétkormányos repülésoktatás során vagy egyedülfelszállással oktató felügyelete mellett.

b) A további gyakorlófelszállások teljesítését be kell vezetni a fedélzeti naplóba és alá kell írni az oktatóval.

c) Jogosultságai mindegyik felszállási módozatban való megtartása érdekében a pilótának teljesítenie kell minimum öt felszállást az előző 24 hónap során, a gumiköteles indítás kivételével, amelyből csak kettőt kell teljesítenie.

d) Amennyiben a pilóta nem felel meg a c) bekezdés előírásainak, akkor a hátralévő számú felszállást kétkormányos vagy egyedülrepülések során oktató felügyelete mellett kell végrehajtania a jogosultságok megújítása érdekében.

FCL.135.S LAPL(S) – A jogosultságok kiterjesztése TMG-re

Az LAPL(S)-jogosultságok akkor terjeszthetők ki TMG-re, ha a pilóta valamely jóváhagyott képzési szervezetnél teljesített legalább:

a) hatórányi repülésoktatást TMG-n, amely magában foglal:

1. négyórányi kétkormányos repülésoktatást;

2. egy egyedül végzett útvonalrepülést, amely legalább 150 km (80 NM) hosszúságú, és amelynek folyamán egy teljes megállással végződő leszállást kell végrehajtani egy, az indulási repülőtértől eltérő repülőtéren;

b) egy jártassági vizsgát, mellyel bizonyította a gyakorlati ismeretek megfelelő szintjét TMG-n. E jártassági vizsgán a kérelmező számot ad a vizsgáztató előtt a TMG-re vonatkozó megfelelő szintű elméleti ismereteiről a következő tárgykörökben:

— repüléselmélet,

— üzemeltetési eljárások,

— repülési teljesítmény és tervezés,

— légi jármű általános ismeretek,

— navigáció.

FCL.140.S LAPL(S) – Közelmúltbeli tapasztalatra vonatkozó követelmények

a) Vitorlázó repülőgépek és segédmotoros vitorlázó repülőgépek. Az LAPL(S) engedélyese csak akkor gyakorolhatja szakszolgálati engedélyei jogosultságait vitorlázó repülőgépen vagy segédmotoros vitorlázó repülőgépen, ha vitorlázó repülőgépen vagy segédmotoros vitorlázó repülőgépen – a TMG-t kivéve – az előző 24 hónapban teljesített:

1. öt óra repülési időt parancsnokpilótaként, amely magában foglal 15 felszállást;

2. két gyakorlórepülést oktatóval.

b) A motoros vitorlázó repülőgép (TMG). Az LAPL(S) engedélyese csak akkor gyakorolhatja szakszolgálati engedélyei jogosultságait TMG-n, ha:

1. az előző 24 hónapban TMG-n teljesített:

i. legalább 12 óra repülési időt parancsnokpilótaként, amely magában foglal 12 felszállást és 12 leszállást; és

ii. legalább egy óra teljes repülési idővel, oktatóval végrehajtott ismeretfrissítő oktatást.

2. Amennyiben az LAPL(S)-engedélyes rendelkezik repülőgépekre vonatkozó jogosultságokkal is, az 1. pont követelményei teljesíthetők repülőgépeken is.

c) Az az LAPL(S)-engedélyes, aki nem felel meg az a) vagy a b) bekezdés követelményeinek, szakszolgálati engedélyével kapcsolatos jogosultságai további gyakorlása előtt köteles:

1. részt venni egy vizsgáztató által végzett készségellenőrzésen szükség szerint vitorlázó repülőgépen vagy TMG-n; vagy

2. teljesíteni a hátralévő repülési időt, illetve felszállásokat és leszállásokat kétkormányos vagy egyedülrepülések során oktató felügyelete mellett az a) vagy a b) bekezdés követelményeinek való megfelelés érdekében.

FCL.200 Minimális életkor

- a) A PPL kérelmezője betöltötte a 17. életévét;
- b) a BPL vagy az SPL kérelmezője betöltötte a 16. életévét.

FCL.205 Feltételek

A PPL kérelmezőjének teljesítenie kell a jártassági vizsga alkalmával használt légijárműosztály- és típusjogosításra vonatkozó, a H. részben meghatározott követelményeket.

FCL.205.S SPL – Jogosultságok és feltételek

- a) Az SPL-engedélyes jogosultságai a parancsnokpilóta-feladatkör ellátására terjednek ki vitorlázó repülőgépen és segédmotoros vitorlázó repülőgépen. A TMG tekintetében meglévő jogosultságainak gyakorlása érdekében az engedélyesnek meg kell felelnie az FCL.135.S pont szerint meghatározott követelményeknek.
- b) Az SPL-engedélyes:
  - 1. csak akkor szállíthat utasokat a szakszolgálati engedélye kiadását követően, ha teljesített 10 óra repülési időt vagy 30 felszállást parancsnokpilótaként vitorlázó repülőgépen vagy segédmotoros vitorlázó repülőgépen;
  - 2. jogosultságai a nem díjazás ellenében történő, nem kereskedelmi célú üzemeltetésre korlátozódnak mindaddig amíg:
    - i. be nem töltötte a 18. életévét;
    - ii. nem teljesített a szakszolgálati engedélye kiadását követően 75 óra repülési időt vagy 200 felszállást parancsnokpilótaként vitorlázó repülőgépen vagy segédmotoros vitorlázó repülőgépen;
    - iii. nem teljesített sikeresen egy vizsgáztató által lefolytatott készségellenőrzést.
- c) A fenti b) bekezdés 2. pontjától eltérve, az oktatói vagy vizsgáztatói jogosultságokkal rendelkező SPL-engedélyes részesülhet díjazásban a következőkért:
  - 1. az LAPL(S)-hez vagy SPL-hez nyújtott repülésoktatási szolgáltatásért;
  - 2. ezen szakszolgálati engedélyekhez szükséges jártassági vizsgák és készségellenőrzések lefolytatásáért;
  - 3. ezen szakszolgálati engedélyekhez csatolt jogosításokért és tanúsításokért.

FCL.210 Tanfolyam

A BPL, SPL vagy PPL kérelmezőjének el kell végeznie egy tanfolyamot valamely jóváhagyott képzési szervezetnél. A tanfolyamnak tartalmaznia kell az adott jogosultságoknak megfelelő elméleti ismereteket és gyakorlati repülésoktatást.

FCL.210.S SPL – Tapasztalatra vonatkozó követelmények és beszámítás

- a) Az SPL-kérelmezőnek legalább 15 órányi repülésoktatást kell teljesítenie vitorlázó repülőgépeken vagy segédmotoros vitorlázó repülőgépeken, amely magában foglalja legalább az FCL.110.S pontban meghatározott követelményeket.
- b) Az SPL azon kérelmezője esetében, aki LAPL(S) engedélyes, ez az engedély teljes egészében beszámítandó a SPL kiadásához szükséges követelmények teljesítésébe. Az SPL azon kérelmezője esetében, aki a kérelem benyújtását megelőző két éven belül rendelkezett LAPL(S) engedéllyel, ez az engedély teljes egészében beszámítandó az elméleti képzésre és a repülési képzésre vonatkozó követelmények teljesítésébe.
- c) Beszámítás. Azon kérelmező esetében, aki a ballonok kivételével egy másik légijármű-kategóriában pilóta-szakszolgálati engedéllyel rendelkezik, beszámítandó az adott légi járművön parancsnokpilótaként teljesített teljes repülési idejének 10 %-a, legfeljebb azonban hét óra. A beszámítás egyetlen esetben sem terjedhet ki az FCL.110.S a) bekezdés 2–4. pontjában meghatározott követelményekre.

FCL.215 Elméleti vizsga

A BPL, SPL vagy PPL kérelmezője vizsgán ad számot a biztosított jogosultságoknak megfelelő szintű elméleti ismereteiről a következő tárgykörökben:

a) általános tárgyak:

- légi jog,
- emberi teljesítőképesség,
- meteorológia, és
- kommunikáció;

b) a különböző légi jármű-kategóriák szerint meghatározott tárgyak:

- repüléselmélet,
- üzemeltetési eljárások,
- repülési teljesítmény és tervezés,
- légi jármű általános ismeretek, és
- navigáció.

FCL.220.S SPL – Felszállási módozatok

Az SPL-jogosultságok arra a felszállási módozatra korlátozódnak, amelyik részét képezte a jártassági vizsgának. Ez a korlátozás feloldható és az új jogosultságok gyakorolhatóak, ha a pilóta megfelel az FCL.130.S pont szerint meghatározott követelményeknek.

FCL.230.S SPL – Közelmúltbeli tapasztalatra vonatkozó követelmények

Az SPL engedélyese csak akkor gyakorolhatja szakszolgálati engedélye jogosultságait, ha megfelel az FCL.140.S pont szerint meghatározott, közelmúltbeli tapasztalatra vonatkozó követelményeknek.

FCL.235 Jártassági vizsga

- a) A BPL, SPL vagy PPL kérelmezőjének sikeres jártassági vizsga letételével kell bizonyítania, hogy képes a parancsnokpilóta-feladatkör ellátására a megfelelő légi jármű-kategóriában a vonatkozó eljárások és manőverek során a biztosított jogosultságoknak megfelelő hozzáértéssel.
- b) A jártassági vizsgát kérelmezőnek ugyanolyan osztályú vagy típusú légi járművön vagy balloncsoportban kell oktatásban részesülnie, mint amilyennel a jártassági vizsgán repül.
- c) A sikeres vizsga feltételei
1. A jártassági vizsgát különböző, az adott légi jármű-kategóriára jellemző valamennyi repülési fázist képviselő szakaszokra kell tagolni.
  2. Egy szakasz bármely elemének sikertelensége az adott szakasz egészének sikertelenségét jelenti. Egnél több szakasz sikertelensége esetén a kérelmezőnek meg kell ismételnie a teljes vizsgát. Egyetlen szakasz sikertelensége esetén a kérelmezőnek csak az adott szakaszból kell ismételt vizsgáznia.
  3. A 2. pont szerint megismételt vizsga bármely szakaszának sikertelensége esetén, beleértve azokat a szakaszokat is, amelyeket a kérelmező az előző vizsgán egyszer már sikerrel teljesített, a kérelmezőnek újból meg kell ismételnie a teljes vizsgát.
  4. Két sikertelen vizsgakísérlés további képzést von maga után.

További jogosítások

FCL.800 Műrepülő jogosítás

a) A repülőgép-, TMG- vagy vitorlázórepülőgép-pilóta szakszolgálati engedély birtokosai csak akkor végezhetnek műrepülést, ha ehhez megfelelő jogosítással rendelkeznek.

b) A műrepülő jogosítás kérelmezője teljesített:

1. a szakszolgálati engedély kiadása után legalább 40 óra repülési időt vagy a vitorlázó repülőgépek esetében 120 felszállást parancsnokpilótaként a megfelelő légijármű-kategóriában;
2. egy tanfolyamot valamely jóváhagyott képzési szervezetnél, benne:
  - i. a jogosításnak megfelelő elméleti képzést;
  - ii. legalább ötórányi vagy 20 műrepülés-oktatást a megfelelő légijármű-kategóriában.

c) A műrepülő jogosításból fakadó jogosultságok arra a légijármű-kategóriára korlátozódnak, amelyben a repülési képzést lefolytatták. A jogosultságok akkor terjeszthetők ki egy másik légijármű-kategóriára, ha a pilóta rendelkezik az adott légijármű-kategóriára érvényes szakszolgálati engedéllyel és az adott légijármű-kategóriában sikeresen teljesített legalább három, a teljes műrepülés-oktatási programot lefedő kétkormányos gyakorlórepülést.

FCL.830 Felhőrepülési vitorlázórepülőgép-jogosítás

a) A vitorlázó repülőgép vezetésére pilóta-szakszolgálati engedéllyel járó jogosultságokkal rendelkező engedélyesek felhőben csak akkor vezethetnek vitorlázó repülőgépet vagy segédmotoros vitorlázó repülőgépet (TMG kivételével), ha rendelkeznek vitorlázó repülőgépre érvényes felhőrepülési jogosítással.

b) A felhőrepülési vitorlázórepülőgép-jogosítás kérelmezőjének teljesítenie kell legalább:

1. az engedély kiadását követően parancsnokpilótaként 30 órányi repülést vitorlázó repülőgépen vagy segédmotoros vitorlázó repülőgépen;
2. egy tanfolyamot valamely jóváhagyott képzési szervezetnél, benne:
  - i. elméleti képzéssel; és
  - ii. vitorlázó repülőgépen vagy segédmotoros vitorlázó repülőgépen teljesített, legalább 2 órányi kétkormányos repülésoktatással, amely alatt a vitorlázó repülőgépet kizárólag műszerek igénybevételével irányítja, és amelyből legfeljebb egy óra TMG-n is teljesíthető; és
3. egy erre szóló képesítéssel rendelkező repülésvizsgáztató előtt tett sikeres jártassági vizsgával.

c) Az EIR- vagy IR(A)-engedélyeseknek ezt a b) bekezdés 2. pontjának i. alpontjában előírt követelmény teljesítésébe beszámítják. A b) bekezdés 2. pontjának ii. alpontjától eltérve legalább egy óra kétkormányos repülésoktatást kell teljesíteni vitorlázó repülőgépen vagy segédmotoros vitorlázó repülőgépen (TMG kivételével), a vitorlázó repülőgép kizárólag műszerek igénybevételével történő irányításával.

d) A felhőrepülési jogosítással rendelkező engedélyesek csak akkor gyakorolhatják jogosultságaikat, ha vitorlázó repülőgépen vagy segédmotoros vitorlázó repülőgépen (TMG kivételével) az előző 24 hónapban legalább 1 óra teljesített repülési idővel, vagy a felhőrepülési jogosítással járó jogosultságokat gyakorló parancsnokpilótaként teljesített 5 repüléssel rendelkeznek.

e) A felhőrepülési jogosítással rendelkező azon engedélyes, aki nem felel meg a d) bekezdés követelményeinek, szakszolgálati engedélyével járó jogosultságai további gyakorlása előtt köteles:

1. készségellenőrzésen részt venni egy erre szóló képesítéssel rendelkező repülésvizsgáztatóval; vagy
2. képesítéssel rendelkező oktató felügyelete mellett teljesíteni a d) bekezdésben előírt kiegészítő repülési időt vagy repüléseket.

f) Érvényes EIR- vagy IR(A)-engedélyesnek ezt teljes mértékben beszámítják a d) bekezdésben előírt követelmények teljesítésébe.

Oktatók:

FCL.900 Oktatói tanúsítások

a) Általános. Egy személy csak akkor végezhet:

1. repülésoktatást légi járművön, ha rendelkezik:
  - i. egy, az ezzel a rendelettel összhangban kiadott vagy elfogadott pilóta-szakszolgálati engedéllyel;
  - ii. egy, az ezzel az alrészszel összhangban kiadott, a megadott képzésnek megfelelő oktatói tanúsítással;
2. földi repülésgyakorló berendezésen történő oktatást és MCC-oktatást, ha rendelkezik az ezzel az alrészszel összhangban kiadott, a megadott képzésnek megfelelő oktatói tanúsítással.

b) Különleges feltételek

1. Egy új légi járműnek a tagállamokban vagy egy üzemeltetői flottában történő bevezetése esetén, amikor az ebben az alrészszel meghatározott követelményeknek való megfelelés nem biztosítható, az illetékes hatóság kiadhat egy különleges tanúsítást a repülésoktatási jogosultságok engedélyezésére. Az ilyen tanúsítást korlátozni kell az új légijármű-típus bevezetéséhez szükséges repülésoktatásra, az érvényessége pedig egyetlen esetben sem haladhatja meg az egy évet.
2. A b) bekezdés 1. pontjában foglaltakkal összhangban kiadott tanúsítás azon engedélyesének, aki oktatói tanúsítás kiadása iránti kérelmet kíván benyújtani, meg kell felelnie az adott oktatói kategória tekintetében meghatározott előfeltételekkel és a meghosszabbítással szemben támasztott követelményeknek. Az FCL.905.TRI pont b) bekezdése ellenére, az ezen (a) bekezdés szerint kiadott TRI tanúsítással kapcsolatos jogosultságok kiterjednek a vonatkozó típusú TRI (típusjogosítás-oktató) vagy SFI (földi repülésgyakorló berendezésen oktató) tanúsítás kiadását célzó oktatásra.

c) A tagállamok területén kívül végzett oktatás

1. Az a) bekezdéstől eltérve, a tagállamok területén kívül található jóváhagyott képzési szervezetenél végzett repülésoktatás esetében az illetékes hatóság kiadhat oktatói tanúsítást olyan kérelmezőnek, aki egy harmadik ország által a Chicagói Egyezmény 1. mellékletével összhangban kiadott pilóta-szakszolgálati engedéllyel rendelkezik, feltéve, hogy a kérelmező:
  - i. rendelkezik legalább olyan szintű szakszolgálati engedéllyel, jogosítással vagy tanúsítással, mint amelyek kiadását célzó oktatásra engedéllyel rendelkezik, de mindenképpen legalább CPL szakszolgálati engedéllyel;
  - ii. megfelel az ebben az alrészszel a vonatkozó oktatói tanúsítás kiadása tekintetében meghatározott követelményeknek;
  - iii. bizonyítja az illetékes hatóságnak az európai repülésbiztonsági szabályok megfelelő szintű ismeretét, amely képessé teszi az oktatási jogosultságoknak e részszel összhangban történő gyakorlására.
2. A tanúsítást korlátozni kell repülésoktatás végzésére:
  - i. a tagállamok területén kívül található jóváhagyott képzési szervezetenél;
  - ii. olyan növendék pilóták számára, akik a repülésoktatás nyelvét megfelelő szinten ismerik.

FCL.905.FI FI – Jogosultságok és feltételek

A repülésoktató (FI) jogosultságai repülésoktatás végzésére terjednek ki a következő szakszolgálati engedélyek, valamint a kapcsolódó jogosítások és tanúsítások kiadása, meghosszabbítása és megújítása tekintetében:

- a) PPL, SPL, BPL és LAPL szakszolgálati engedélyek a megfelelő légijármű-kategóriában;
- b) osztály- és típusjogosítások egypilótás, egy hajtóműves légi járműre – az egypilótás, nagy teljesítményű, komplex repülőgépek kivételével –, osztály- és csoportkiterjesztések ballonokra, valamint osztálykiterjesztések vitorlázó repülőgépekre vonatkozóan;
- c) típusjogosítások egy- és többpilótás léghajókra vonatkozóan;
- d) CPL a megfelelő légijármű-kategóriában, feltéve, hogy a repülésoktató (FI) pilótaként teljesített az adott légijármű- kategóriában legalább 500 óra repülési időt, amely magában foglal legalább 200 órányi repülésoktatást;
- e) éjszakai jogosítás, feltéve, hogy az FI-engedélyes:
  1. rendelkezik éjszakai repüléshez szükséges képesítéssel a megfelelő légijármű-kategóriában;
  2. bizonyította az éjszakai repülésoktatására való képességét egy, az alábbi i) bekezdés szerinti képesítéssel rendelkező repülésoktató (FI) előtt; és
  3. megfelel az FCL.060 pont b) bekezdése 2. pontjának éjszakai tapasztalatra vonatkozó követelményének;

- f) vontatási és műrepülő, vagy FI(S) esetében felhőrepülési jogosítás, feltéve, hogy a repülésoktató (FI) rendelkezik ilyen jogosultságokkal, és hogy bizonyította oktatási képességét e jogosítás tekintetében egy, az alábbi i) bekezdés szerinti képesítéssel rendelkező repülésoktató (FI) előtt;
- g) EIR vagy IR a megfelelő légijármű-kategóriában, feltéve, hogy az oktató:
1. teljesített legalább 200 óra műszeres repülési szabályok szerinti (IFR) repülési időt, amelyből legfeljebb 50 óra lehet műszeres földi idő FFS-en, FTD 2/3-on vagy FNPT II-n;
  2. növendék pilótaként elvégezte a műszerjogosítás-oktatói (IRI) tanfolyamot, és megfelelt a kompetenciafelmérésen az IRI tanúsítás megszerzése érdekében;
  3. ezenkívül:
    - i. több hajtóműves repülőgép tekintetében megfelel az osztályjogosítás-oktatói (CRI) tanúsítás kiadásához szükséges követelményeknek;
    - ii. több hajtóműves helikopter tekintetében megfelel a típusjogosítás-oktatói (TRI) tanúsítás kiadásához szükséges követelményeknek;
- h) egypilótás, többmotoros légijárműre vonatkozó osztály- vagy típusjogosítások – az egypilótás, nagy teljesítményű, komplex repülőgépek kivételével –, feltéve, hogy, az oktató megfelel:
1. repülőgép esetében: a CRI-tanfolyam tekintetében az FCL.915.CRI pont a) bekezdésben meghatározott előfeltételeknek, valamint az FCL.930.CRI és az FCL.935 pont szerint meghatározott követelményeknek;
  2. helikopter esetében: az FCL.910.TRI pont c) bekezdésének 1. pontjában meghatározott követelményeknek és az FCL.915.TRI pont b) bekezdésének 2. pontjában a típusjogosítás-oktatói TRI(H) tanfolyamra meghatározott előfeltételeknek;
- i) FI, IRI, CRI, STI vagy MI tanúsítás, feltéve, hogy a repülésoktató (FI):
1. teljesítette legalább:
    - i. FI(S) esetében: legalább 50 óra repülés vagy 150 felszállás oktatását vitorlázó repülőgépen;
    - ii. FI(B) esetében: legalább 50 óra repülés vagy 50 felszállás oktatását ballonon;
    - iii. minden egyéb esetben: 500 óra repülésoktatást a megfelelő légijármű-kategóriában;
  2. sikeresen teljesítette az FCL.935 ponttal összhangban végrehajtott kompetenciafelmérést a megfelelő légijármű- kategóriában, bizonyítva oktatási képességét az FI tanúsítás tekintetében egy repülésoktatás-vizsgáztató (FIE) előtt;
- j) MPL, feltéve, hogy a repülésoktató (FI):
1. a tanfolyam központi repülési fázisában legalább 500 óra repülési időt teljesített repülőgép-pilótaként, amely tartalmaz legalább 200 óra repülésoktatást;
  2. a tanfolyam alapszintű fázisában:
    - i. rendelkezik több hajtóműves repülőgépre érvényes műszerjogosítással (IR), valamint oktatási jogosultsággal az IR tekintetében; és
    - ii. rendelkezik legalább 1 500 óra repülési idővel többtagú személyzettel végzett üzemeltetésben;
  3. olyan FI esetében, aki már képesítéssel rendelkezik az integrált ATP(A)- vagy CPL(A)/IR-tanfolyamon történő oktatás tekintetében, a 2. pont ii. alpontjában meghatározott követelmény helyettesíthető egy strukturált tanfolyam elvégzésével, amely a következőkből áll:
    - i. MCC-képesítés;
    - ii. egy MPL-tanfolyam 3. fázisában öt repülésoktatási szakasz megfigyelése;
    - iii. egy MPL-tanfolyam 4. fázisában öt repülésoktatási szakasz megfigyelése;
    - iv. öt üzemeltetői időszakos útvonal-orientált repülésoktatási szakasz megfigyelése;
    - v. az MCCI-oktatói tanfolyam tartalma.
A repülésoktátónak ebben az esetben teljesítenie kell az első öt oktatási szakaszt egy, az MPL-repülésoktatásra képesítéssel rendelkező TRI(A)-, MCCI(A)- vagy SFI(A)-oktató felügyelete alatt.

FCL.910.FI FI – Korlátozott jogosultságok

- a) Az alábbi esetekben a repülésoktató (FI) jogosultságait oly módon kell korlátozni, hogy repülésoktatási tevékenységét csak a jóváhagyott képzési szervezet által e célból kijelölt, ugyanazon légijármű-kategória tekintetében oktatói jogosultsággal rendelkező FI felügyelete mellett végezheti:
1. PPL, SPL, BPL és LAPL kiadása;
  2. az összes integrált PPL szintű tanfolyam a repülőgép és a helikopter esetében;

3. osztály- és típusjogosítások az egypilótás, egy hajtóműves légi járművek esetében (az egypilótás, nagy teljesítményű, komplex repülőgépek kivételével), osztály- és csoportkiterjesztések ballonok esetében, valamint osztálykiterjesztések vitorlázó repülőgépek esetében;
  4. éjszakai, vontatási és műrepülő jogosítás.
- b) A felügyelet alatt végzett képzés idején a repülésoktató az a) bekezdéssel összhangban nem kaphatja meg a növendék pilóta első egyedülrepülésre bocsátásának és első útvonalrepülésre bocsátásának engedélyezési jogosultságát.
- c) Az FI tanúsítás a) és b) bekezdés szerinti korlátozását fel kell oldani, ha a repülésoktató (FI) teljesített legalább:
1. az FI(A) tanúsítás esetében: 100 óra repülésoktatási időt repülőgépen vagy TMG-n, továbbá felügyelte legalább 25 növendék egyedülrepülését;
  2. az FI(H) tanúsítás esetében: 100 óra repülésoktatási időt helikopteren, továbbá felügyelte legalább 25 növendék egyedül teljesített gyakorló repülését;
  3. az FI(As), FI(S) és FI(B) tanúsítás esetében: 15 óra repülés vagy 50 felszállás oktatását, amely lefedi a PPL(As), az SPL vagy a BPL szakszolgálati engedélyek megfelelő légijármű-kategóriában történő kiadásához szükséges teljes képzési programot.

FCL.915 Az oktatókkal szemben támasztott általános előfeltételek és követelmények

- a) Általános. Az oktatói tanúsítás kérelmezője betöltötte a 18. életévét.
- b) A légi járművön repülésoktatást végző oktatókkal szemben támasztott további követelmények. A légi járművön repülésoktatási tevékenység végzésére jogosultságokat biztosító oktatói tanúsítás kérelmezője vagy engedélyese:
1. rendelkezik legalább a repülésoktatási feladatnak megfelelő pilóta-szakszolgálati engedéllyel, valamint – szükség szerint – a jogosítással;
  2. abban az esetben, ha nem berepülés-oktató:
    - i. teljesített legalább 15 óra repülési időt pilótaként abban a légijármű-osztályban vagy -típuson, amelyben a repülésoktatásra sor kerül, és ebből legfeljebb hét órát a légijármű-osztályt vagy -típust reprezentáló FSTD-n, ha van ilyen; vagy
    - ii. sikeresen megfelelt az adott légijármű-osztály vagy -típus vonatkozó oktatói kategória kompetenciamérésén;
  3. az ilyen repülésoktatás időtartamára rendelkezik parancsnokpilóta-jogosultsággal az adott légi járműre.
- c) Beszámítás a további jogosításokhoz, valamint meghosszabbítás céljából
1. A kérelmező további oktatói tanúsításainak megszerzésekor beszámíthatók azok az oktatási és tanulási tapasztalatok, amelyeket a már megszerzett oktatói tanúsítása kapcsán bizonyított.
  2. A jártassági vizsgákon vagy készségellenőrzéseken vizsgáztatóként teljesített idő teljes egészében beszámítandó a meghosszabbítási követelmények teljesítésébe valamennyi megszerzett oktatói tanúsítás esetében.

FCL.915.FI FI – Előfeltételek

Az FI tanúsítás kérelmezője:

- a) az FI(A) és az FI(H) esetében:
1. részesült legalább 10 óra műszeres repülésoktatásban a megfelelő légijármű-kategóriában, melyből legfeljebb öt óra FSTD-n teljesített műszeres földi idő;
  2. 20 óra VFR útvonalrepülési időt parancsnokpilótaként teljesített a megfelelő légijármű-kategóriában; és
- b) ezen túlmenően az FI(A) esetében:
1. rendelkezik legalább CPL(A) szakszolgálati engedéllyel; vagy
  2. rendelkezik legalább PPL(A) szakszolgálati engedéllyel, valamint:

- i. megfelel a CPL-elméleti ismeretekre vonatkozó követelményeknek, kivéve a csak az LAPL(A) szakszolgálati engedélyhez szükséges oktatást végző FI(A) esetben; valamint
- ii. teljesített legalább 200 óra repülési időt repülőgépen vagy TMG-n, melyből 150 óra parancsnokpilótaként teljesített repülési idő;
- 3. teljesített legalább 30 óra repülési időt egy hajtóműves, dugattyús repülőgépen, ebből öt órát a repülési elővizsgát megelőző hat hónap során az FCL.930.FI pont a) bekezdésének megfelelően;
- 4. teljesített egy VFR útvonalrepülést parancsnokpilótaként, benne egy legalább 540 km (300 NM) hosszúságú repülést, amely során teljes megállással végződő leszállásokat hajtott végre két különböző repülőtéren;
- c) ezen túlmenően az FI(H) esetében: teljesített 250 óra repülési időt helikopteren, ebből:
  - 1. legalább 100 órát parancsnokpilótaként, ha a kérelmező legalább CPL(H)-engedélyes; vagy
  - 2. legalább 200 órát parancsnokpilótaként, ha a kérelmező legalább PPL(H)-engedélyes és megfelel a CPL-elméleti ismeretekre vonatkozó követelményeknek;
- d) az FI(As) esetében: teljesített 500 óra repülési időt léghajó-parancsnokpilótaként, ebből 400 órát CPL(As) engedélyes parancsnokpilótaként;
- e) az FI(S) esetében: teljesített 100 óra repülési időt és 200 felszállást parancsnokpilótaként vitorlázó repülőgépen. Ezen túlmenően ha a kérelmező TMG-n kíván repülésoktatást végezni, teljesítenie kell 30 óra repülési időt parancsnokpilótaként TMG-n, valamint egy, az FCL.935 ponttal összhangban végrehajtott kompetenciafelmérést TMG-n egy, az FCL.905.FI pont i) bekezdése szerinti képesítéssel rendelkező repülésoktatóval;
- f) az FI(B) esetében: teljesítenie kell 75 óra repülési időt ballon-parancsnokpilótaként, ebből legalább 15 órát abban a ballonosztályban, amelyben a repülésoktatást végzi.

FCL.920 Oktatói kompetenciák és értékelés

Valamennyi oktatót ki kell képezni a következő kompetenciák megszerzésére:

- az erőforrások előkészítése,
- a tanulást elősegítő légkör megteremtése,
- az ismeretek átadása,
- a repülésre veszélyes helyzet- és hibakezelés és a repülőszemélyzeti erőforrás-szervezés integrálása,
- az idő beosztása az oktatási célkitűzések eléréséhez,
- az ismeretek elsajátításának elősegítése,
- a hallgató teljesítményének értékelése,
- az előrehaladás figyelemmel kísérése és felülvizsgálata,
- a képzési időszakok értékelése,
- az eredmény jelentése.

FCL.925 Kiegészítő követelmények az MPL-oktatók számára

- a) A többfős személyzet pilóta-szakszolgálati engedélyhez (MPL) képzést végző oktató:
  - 1. sikeresen elvégzett egy MPL-oktatói tanfolyamot valamely jóváhagyott képzési szervezetenél; és
  - 2. ezen túlmenően az integrált MPL-tanfolyam kezdő, középhaszad és haladó szintje tekintetében:
    - i. tapasztalattal rendelkezik többpilótás üzemeltetésben; és
    - ii. személyzeterőforrás-gazdálkodási alaptanfolyamot végzett egy, a vonatkozó légi üzemeltetési követelményekkel összhangban jóváhagyott kereskedelmi légi fuvarozásban tevékenykedő üzemeltetőnél.
- b) Az MPL-oktatói tanfolyam
  - 1. Az MPL-oktatói tanfolyamnak legalább 14 óra képzést kell tartalmaznia. A tanfolyam befejezésekor felmérésre kerülnek a kérelmező oktatói kompetenciái és ismeretei a képzés kompetenciaalapú megközelítése tekintetében.
  - 2. A felmérésnek az MPL-tanfolyam megfelelő fázisában a repülésoktatás gyakorlati bemutatásából kell állnia. Ezt a felmérést egy K. alrész szerinti képesítéssel rendelkező vizsgáztató végzi.
  - 3. Az MPL-tanfolyam sikeres befejezésekor a jóváhagyott képzési szervezet a kérelmező részére MPL-oktatói képesítést igazoló tanúsítást ad ki.

- c) *A jogosultságok megtartása érdekében az oktató a megelőző 12 hónapon belül, egy MPL-tanfolyam keretében köteles végrehajtani:*
- egy legalább háromórnyi szimulátoros feladatot; vagy*
  - legalább egyórnyi levegőben történő gyakorlást, benne legalább két felszállást és leszállást.*
- d) *Amennyiben az oktató nem teljesítette a c) bekezdés követelményeit, az MPL tekintetében végzett repülésoktatással kapcsolatos jogosultságai gyakorlása előtt köteles:*
- ismeretfrissítő képzésen részt venni valamely jóváhagyott képzési szervezetenél a szükséges kompetenciaszint eléréséhez, illetve az oktatói kompetenciák felmérésén való megfelelése érdekében; és*
  - a b) bekezdés 2. pontja szerinti oktatói kompetenciamérésén megfelelni.*

FCL.930 Tanfolyam

Az oktatói tanúsítás kérelmezője sikeresen teljesített egy elméleti ismeretek tanfolyamot valamely jóváhagyott képzési szervezetenél, és repülési képzéssel rendelkezik. Az ebben a részben az összes oktatói kategóriára meghatározott egyedi elemeken kívül a tanfolyamnak tartalmaznia kell az FCL.920 pont szerinti elemeket is.

FCL.930.FI FI – Tanfolyam

- a) Az FI tanúsítás kérelmezője sikeres egyedi repülési elővizsgát teljesített egy, az FCL.905.FI pont i) bekezdése szerinti képesítéssel rendelkező repülésoktatóval a tanfolyam kezdési időpontját megelőző hat hónapon belül annak felmérése érdekében, hogy képes-e a tanfolyam elvégzésére. Ezt a repülési elővizsgát az e rész 9. függeléke szerinti osztály- és típusjogosításhoz szükséges készségellenőrzés alapján kell elvégezni.
- b) Az FI tanfolyamnak tartalmaznia kell:
- 25 óra tanítási és tanulási ismereteket;
  - az FI(A), az FI(H) és az FI(As) esetében: legalább 100 óra elméleti képzést, beleértve az előrehaladást felmérő vizsgákat;
    - az FI(B) vagy az FI(S) esetében: legalább 30 óra elméleti képzést, beleértve az előrehaladást felmérő vizsgákat;
  - az FI(A), és az FI(H) esetében: legalább 30 órnyi repülésoktatást, amely magában foglal 25 óra kétkormányos repülésoktatást, amelyből öt óra hajtható végre FFS-en, FNPT I-en vagy FTD 2/3-on;
    - az FI(As) esetében: legalább 20 óra repülésoktatást, amely magában foglal 25 óra kétkormányos repülésoktatást;
    - az FI(S) esetében: legalább hat óra repülési időt vagy 20 felszállás repülésoktatást;
    - a TMG-n oktatást végző FI(S) esetében legalább hat óra kétkormányos repülésoktatást TMG-n;
    - az FI(B) esetében: legalább három óra repülési időt, benne három felszállást.

Egy másik légijármű-kategóriában repülésoktatói tanúsítás kérvényezésekor azon pilóta esetében, aki rendelkezik vagy valamikor rendelkezett:

- FI(A), FI(H) vagy FI(As) tanúsítással, beszámítandó 55 óra a b) bekezdés 2. pontjának
  - alpontja szerinti követelmények teljesítésébe, vagy 18 óra a b) bekezdés 2. pontjának
    - ii. pontja szerinti követelmények teljesítésébe.

FCL.935 Kompetenciamérés

a) A repülőszemélyzeti együttműködés oktatója (MCCI), a szimulátor-oktató (STI), a hegyvidékirepülés-oktató (MI) és a berepülésoktató (FTI) kivételével az oktatói tanúsítás kérelmezőjének meg kell felelnie a megfelelő légijármű-kategóriára vonatkozó kompetenciamérésen, és bizonyítania kell a K. alrész szerinti képesítéssel rendelkező vizsgáztató előtt, hogy képes a növendék pilótát a vonatkozó szakszolgálati engedély, jogosítás vagy tanúsítás kiadásához szükséges szintig oktatni.

b) Ennek a felmérésnek tartalmaznia kell:

- az FCL.920 pont szerinti kompetenciák bemutatását a repülés előtti, a repülés utáni, valamint az elméleti képzés során;

2. szóbeli elméleti vizsgákat a földön, a repülés előtti és a repülés utáni eligazításon, valamint repülés közbeni bemutatót a megfelelő osztályú és típusú légi járművön vagy FSTD-n;
  3. megfelelő gyakorlatokat az oktatói kompetenciák értékeléséhez.
- c) A felmérést ugyanolyan osztályú vagy típusú légi járművön vagy FSTD-n kell végrehajtani, mint amilyennel a repülésoktatást végzik.
- d) Abban az esetben, ha az oktatói tanúsítás meghosszabbításához kompetenciafelmérésre van szükség, az a kérelmező, aki oktatói tanúsítása lejárt előtt nem felel meg a felmérésen, csak akkor gyakorolhatja a szóban forgó tanúsítással kapcsolatos jogosultságokat, ha a felmérést sikeresen teljesítette.

FCL.940 Az oktatói tanúsítások érvényessége

A hegyvidékirepülés-oktató (MI) kivételével, valamint az FCL.900 pont b) bekezdése 1. pontjának sérelme nélkül, az oktatói tanúsítás érvényességi időtartama három év lehet.

FCL.940.FI FI – Meghosszabbítás és megújítás

- a) Az FI tanúsítás meghosszabbításához az engedélyesnek az alábbi három követelményből kettőt kell teljesítenie:
1. végre kell hajtania:
    - i. az FI(A) és az FI(H) esetében: legalább 50 órányi repülésoktatást a megfelelő légi jármű-kategóriában a tanúsítás érvényességi ideje alatt FI-ként, TRI-ként, CRI-ként, IRI-ként, MI-ként vagy vizsgáztatóként. Amennyiben a műszerjogosítás (IR) oktatására vonatkozó jogosultságokat is meg kell hosszabbítani, akkor az említett időből 10 órának IR repülésoktatásnak kell lennie, melyet az engedélyesnek az FI tanúsítás érvényességi határidejének lejártát megelőző 12 hónapon belül kell teljesítenie;
    - ii. az FI(As) esetében: legalább 20 óra repülésoktatást léghajón FI-ként, IRI-ként vagy vizsgáztatóként a tanúsítás érvényességi ideje alatt. Amennyiben a műszerjogosítás (IR) oktatására vonatkozó jogosultságokat is meg kell hosszabbítani, akkor az említett időből 10 órának IR repülésoktatásnak kell lennie, melyet az engedélyesnek az FI tanúsítás érvényességi határidejének lejártát megelőző 12 hónapon belül kell teljesítenie;
    - iii. az FI(S) esetében: a tanúsítás érvényességi ideje alatt legalább 30 óra vagy 60 felszállás repülésoktatást vitorlázó repülőgépen, segédmotoros vitorlázó repülőgépen vagy TMG-n FI-ként vagy vizsgáztatóként;
    - iv. az FI(B) esetében: legalább hatórányi repülésoktatást ballonon FI-ként vagy vizsgáztatóként a tanúsítás érvényességi ideje alatt;
  2. részt kell vennie egy oktatói ismeretfrissítő szemináriumon, a repülésoktatói (FI) tanúsítás érvényességi ideje alatt;
  3. meg kell felelnie egy kompetenciafelmérésen az FCL.935 pont követelményeivel összhangban az FI tanúsítás érvényességi határidejének lejártát megelőző 12 hónapon belül.
- b) Az FI(A) vagy az FI(H) esetében legalább minden második meghosszabbítás alkalmával, illetve az FI(As), az FI(S) és az FI(B) esetében minden harmadik meghosszabbítás alkalmával az engedélyesnek meg kell felelnie egy, az FCL.935 pont követelményeivel összhangban végrehajtott kompetenciafelmérésen.
- c) Megújítás. Az FI tanúsítás lejárt esetén a megújítást megelőző 12 hónapban a kérelmezőnek:
1. részt kell vennie egy oktatói ismeretfrissítő szemináriumon;
  2. meg kell felelnie egy kompetenciafelmérésen az FCL.935 pont követelményeivel összhangban.